

[Hølge Larsen.]

forklejne andre nok kan kalde en kapacitet på sprogforskningens område, skrev i Politiken den 27. maj i år. Dr. Lis Jacobsen fremhævede de fortræffelige arbejdsvilkår, der er skabt i det arnamagnæanske institut, og det udmærkede arbejde, der her er gjort og gøres, men rejser så spørgsmålet, om Danmark eller Island har de bedste betingelser for at skaffe arbejdskraft til videnskabelig udnyttelse af håndskrifterne. Hun gør dernæst opmærksom på, at det islandske nationalstudium er det centrale ved universitetet i Reykjavik, mens det danske nationale studium er det centrale for Danmark, eller sagt på en anden måde: der er en tendens til, at sprogforskere mere og mere beskæftiger sig med de problemer, der knytter sig til deres eget sprog, og dr. Lis Jacobsens konklusion bliver da denne — jeg beder om tilladelse til at citere —:

„Fra et videnskabeligt synspunkt må det derfor være ønskeligt, at de gamle islandske håndskrifter får deres blivende plads dér, hvor den bedste arbejdskraft til deres udforskning er til stede.“

Og hun slutter sin kronik med disse ord:

„Kan det betvivles, at når man fra dansk side medvirker hertil, handler man i Arni Magnussons ånd?“

Dette synspunkt, at Island og Islands universitet er et centralt sted for forskningen af håndskrifterne, underbygges af de oplysninger, som udvalget under sit arbejde har modtaget fra det arnamagnæanske institut. Det fremgår af denne statistik over benyttelsen af håndskrifterne, at de islandske forskere har ligget klart i spidsen i perioden fra 1935 til 1957. Indtil samlingen flyttedes fra universitetsbiblioteket til den nuværende samling, har 27 islændinge benyttet samlingens håndskrifter. Som nr. 2 i rækken kommer nordmændene, af hvilke 18 har benyttet håndskrifterne. Som nr. 3 følger englænderne, af hvilke 15 har benyttet håndskrifterne, og som nr. 4 danskerne, af hvilke 11 har benyttet dem. Derefter følger svenskere, tyskere, schweizere, færinger, amerikanere, hollændere og en czechoslovak. For perioden efter samlingens flytning til Proviantgården viser opgørelsen 7 englændere, 4 islændinge, 3 nordmænd, 2 svenskere, 1 amerikaner, 1 belgier, hvortil naturligvis kommer de danske videnskabs-

mænd, der er fast knyttet til instituttet, her navnlig dem, der er beskæftiget med udgivelsen af den store oldislandske ordbog.

Hvad angår udlån af håndskrifterne fra samlingen til studier i andre nordiske lande, ligger Island også klart i spidsen med 36 udlån pr. 1. juli 1960, Sverige med 10 og Norge med 7.

Jeg gav ved første behandling af dette lovforslag udtryk for, at jeg fuldt ud tilsluttede mig forslaget om at overføre en meget væsentlig del af de islandske håndskrifter til Island og derved imødekomme et brændende islandsk ønske. Denne opfattelse er blevet bestyrket gennem det materiale, der under udvalgsbehandlingen er blevet fremlagt for udvalget. Lad mig her indskyde, at denne opfattelse absolut ikke er blevet svækket ved det, jeg kan vist godt sige ejendommelige og enestående forhold, at en række svenske forskere har ment sig beføjet til gennem en henvendelse til udvalget at argumentere mod lovforslaget bl. a. med henvisning til, at København ligger så centralt. Ja, måske centralt for Sverige, men næppe så centralt for Island.

Det ærede medlem hr. Poul Møller omtalte Nordisk Råds henstilling om at etablere nordisk samarbejde på det videnskabelige område, men nordisk samarbejde på det videnskabelige område, som Nordisk Råds rekommandation går ud på, tilsigter absolut ikke koncentration. Dens sigte er først og fremmest, at der etableres et samarbejde, hvor dette er naturligt, og at man så vidt muligt etablerer det dér, hvor de bedste og naturligste forudsætninger for at koncentrere arbejdet er til stede.

Når således for mig alt taler for, at håndskrifterne som foreslået i lovforslaget overføres til Island, bliver tilbage, hvad jeg må betegne som mere praktiske problemer. Jeg tænker her på håndskrifternes konservering, affotografering m. m. Det er blevet sagt, at Island ikke magter konserveringen. Jeg ved ikke, om det er rigtigt, men hvis det er rigtigt, er jeg sikker på at det ikke vil være rigtigt ret længe. Jeg føler mig overbevist om, at der i Island er en sådan forståelse for disse håndskrifteres værdi og interesse for at bevare og udforske dem, at det islandske folk nok skal vide at skaffe midler til veje herfor.

Endelig er der ikke tale om, at overførslen